

Kræfteqalernaveersaarit

Imarisai:

5	Kræfteqalernaveersaarit
6	Kræfti akiorniarlugu illit qanoq iliuuserisinnaasatit
6	Pujortarnak
6	Puallarpallaarnaveersaarit
6	Ullut tamaasa timersorit
6	Peqqinnartunik allanggorartunillu nerisaqarit
7	Aalakoornartutornerit killilersoruk
7	Seqinnisaarnerit ingasaannaveersaaruk
7	Akuutissat kræfteqalissutaasinnaasut pillugit maleruaqqusat malikkit
7	Misissorneqarnissamut neqeroorutit peqataaffigikkit
8	Nunagisami najugaqarfiit naalakkersuinermillu suliallit kræfteqalinnginnissaq pillugu iliuuserisinnaasaat
9	Kræfteqalissutaasinnaasut pillugit aalajangersakkanik
9	Illissap paavatigut kræfteqarnermut misissuisarneq
9	Iviangikkut kræftimut misissuisarnissaq
9	Inalugarsuakkut kræfteqarnermut misissuisoqarnissaa
9	Akiuussutissiisarneq

Asseq: Johanne Olsen

Kræfteqalernaveersaarit

Kræftimik nappaateqarnerit affaat tikillugit nammineq iliuuseri-sinnaasat atorlugit pinngitsoortinneqarsinnaapput.

Siunnersuutit aalajangersimasut malillugit illit kræfteqalersinnaanerit akiorniarsinnaavat. Kræfteqalinnginnissaq pillugu ilitsersuutit atu-agassiami malinneqaqqusat, Danmarkimi Kræftimut akiuiniarfis-suarmiit, Kræftens Bekæmpelsemiit suliarineqarput.

Kræftimik nappaateqalernerit amerlasuut sumik pissuteqarnersut amerlasuutigut ilisimaneq ajorpavut. Kræfteqalersinnaanermut pissutaasinnaasut, kræfteqalernerlu imminnut qanoq attuumassuteqartiginersut qaqtigorsuaannaq ataasiinnaasumik qularnaatsumillu nassuaatissaqartarpoq. Aamma kræfti ajoraluartumik pinngortarpoq pissutaasinnaasut assigiinngitsut amerlasuut pissutigalugit.

Taamaattoq Europamiut kræfteqalernissamut akiuiniarlutik ataatsimoorussamik siunnersuutiliaat malinnejqarpata, kræfteqarnerit amerlasuut pinngitsoortinneqarsinnaapput.

Europamiut kræfteqalinnginnissamut ataatsimoorussamik siunner-suutaat (Den Europæiske Kodeks mod Kræft) pinngorput, misissuinerit annertuut pingaaruteqarluinnartullu tunngavigalugit. Taakkua aalajangersakkat uagut nammineq, aammali inuiaqatigiit qanoq iliuuseqarsinnaanitsinnut erseqqissumik tikkuussipput.

Kræfti akiorniarlugu illit qanoq iliuuserisinnaasatit

Pujortarnak

Nunani siuarsimasuusuni kræfteqalersimasut tamarmik ilaat 25-30 pct.-it pujortartuunertik pillugu kræfteqarsuusarput.

Puakkut kræfteqartut amerlanerpaartai pujortartarnertik pissutigalugu kræfteqalersimasartuupput. Pujortartarneq puakkut kræfteqalernerup saniatigut aamma allatigut kræfteqalernermut pissutaasarloq.

Puallarpallaarnaveersaarit

Nunani killerni pualavallaarneq pissutigalugu napparsimalersut amerlasuujupput, pujortarnermkissut pissuteqarlutik napparsimasut amerlanersaapput, tullinnguullutik pualavallaartut. Taakkuami napparsimalernissaminnut aamma qanipput, soorlu kræfteqarnermkissut. Taamaattumik pualavallaalernaveersaarnissaq pingaruteqarpoq.

Ullut tamaasa timersorit

Misissuinerit amerliartuinartut takutittarpaat, timersorneq kræfteqalerunnerut ungasillisaataasartoq. Pingaartumik inalugarsuakkut kræfteqalerunnerut ungasillisaataasoq maluginiarneqarpoq. Aammali timersortuni iviangikkut, illissakkut issukkullu kræfteqalerunnerut ungasinnerusarsimavoq.

Peqqinnartunik allanngorartunillu nerisaqarit

Inersimasut tamarmik naatitanik paarnanillu ullormut 600 gram-inik nerisaqartariaqarput. Aamma karrinik ilivitsukaartalinnik, (iffiukkanik karrinik ilivitsukaanik akulinnik) nerisaqartariaqarputit. Nerisassat karrinik akullit (iffiukkut) affaat aseroterneqanngitsunik karritaqrnissaat pingaruteqarpoq.

Aalakoornartutorerit killilorsoruk

Kræfteqalernissaq pinngitsoortinniarlugu angutinut ullormut immiaqqat marluk sinninnginnissaat innersuussutigineqarpoq, arnallu immiaaqgap ataatsip sinninnginnissa innersuussutigineqarluni.

Seqinnisaarnerit ingasaannaveersaarak

Seqernup qinngorneri ultraviolette-usut ammikkut kræfteqalissutaasinnaapput. Pitsaanerpaamik illersorniassagaanni, ullup qiterarerata nalaani seqinnisaarnaveersaartariaqarpoq, timi atisanik asseq-qatittariaqarpoq, seqinermut alanngittaataasinjaasumik nasaqartariaqarpoq kiisalu tanngutit seqerngup qinngorneranut illersuutitallitatormuartariaqarput.

Akuutissat kræfteqalissutaasinnaasut

pillugit maleruaqqusat malikkit

Avatangiisitsinni akuutissaqarpoq kræfteqalissutaasinnaasunik, aam-mali sulinerup nalaani sullivinni immikkut ittuni akuutissaqartarpoq, tamakkunani maleruagassat malinnissaat pisariaqarpoq.

Misissorneqarnissamut neqeroorutit peqataaffigikkit

Kræfteqalersimagaanni qaangernissaa qaninnerusarpoq kræfti paasineqajaarpat. Kiisalu kræftip paasineqajaarnera pillugu nakorsar-neqarneq sularineqarnerlu annikinnerusarput sakkukinnerullutillu. Taamaattumik misissorneqarnisamik neqeroorutit peqataaffigisari-aqarput.

Nunagisami najugaqarfít aalakkersuinermillu suliallit kræfteqalinnginnissaq pillugu iliuuserisinnaasaat

Uagut nammineq kræfteqalinnginnissarput pillugu iliuutsivut pi-ngaaruteqarput. Tamannali naammanngilaq. Tassami inuiaqatigiinni oqartussaasut, naalakkersuinermik sulialit kræfteqalinnginnissaq pil-lugu aalajangersagaqarnissaat pisariaqarpoq.

Asseq: Johanne Olsen

Nunagisami najugaqarfít aalakkersuinermillu
suliallit kræfteqalinnginnissaq pillugu iliuuserisinnaasaat

Kræfteqalissutaasinnaasut pillugit aalajangersakkanik sakkortuunik maleruagassiisoqartariaqarpoq

Sullivinni avatangiisimilu akuutissat kræfteqalissutaasinnaasut suugaluartut tamaasa pillugit sakkortuunik maleruagassiuisoqartari-nissaa pisariaqarpoq.

Illissap paavatigut kræfteqarnermut misissuisarneq

Arnat 23-init 65-inut ukiullit tamarmik neqeroorfigineqarsinnaasariaqarput illissap paavatigut kræfteqarnermut misissortinnissamik.

Iviangikkut kræftimut misissuisarnissaq

Arnat tamarmik 50-ileereernikut ivianngimikkut kræfteqarnermut misissorneqarnissamik neqeroorfigineqartariaqarput.

Inalugarsuakkut kræfteqarnermut misissuisoqarnissa

Inalugarsuakkut erlukkullu kræfteqarnermut, arnat angutillu 50-ileereernikut tamarmik neqeroorfigineqarsinnaasariaqarput.

Akiuussutissiisarneq

Inuaqatigiinni innuttaasut tamarmik tingukkut nappaammut Hepatitis B-mut akiuussutissamik neqeroorfiginnejqarsinnaasariaqarput. Kræftimik nappaateqalersinnaaneq pinngitoortinniarlugu siunnersuutit qulaaniittut taaneqartarput, Nunani Europamiittuni kræfteqalinnginnissaq pillugu aalajangersakkat. Taakkua siunnersuutit, kræfti pillugu Europami ilisimatusartuniit siuarsimanerpaaniit sanaajupput.

Saqqummersitsisoq:
Neriuffit Katuffiat - 2010 Ilusaa siulleq, naqiternera siulleq
Ilusilersuisoq: inuk Media ApS · Assit © inuk Media ApS
Quppersakkamit uuminnga nutsigaq: 'Undgå at få kræft'
Nutserisoq: Kirstine Berthelsen

Neriuffit Kattuffiat
Postboks 1546,
Aqqusinersuaq 48 A,
3900 Nuuk
neriuffik@greennet.gl
www.neriuffik.gl

